

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/764/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813226538
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3813226538.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľa P. N. F., s.r.o. so sídlom V., P. č. XX, IČO 35792752, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. R. N., s.r.o. so sídlom V., M. č. XX, proti odporkyne K. M., bytom B., I. armády XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne VŠEOBECNEJ OCHRANY PRÁV SPOTREBITEĽOV, občianskeho združenia, v konaní zastúpeného JUDr. V. L., advokátom, so sídlom V., Y. XX, o zaplatenie 1.200,80 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 6C/35/2014-38 zo dňa 18. júna 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporkyne a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne sa náhrada trov odvolacieho konania neprizáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa na začatie konania, ktorým sa navrhovateľ domáhal od odporkyne zaplatenia 1.200,08 eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 24.02.2013 do zaplatenia a navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil podľa § 497 Obchodného zákonníka, podľa § 2 písm. a), b), § 3, § 4 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 3, § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka s tým, že po zhodnotení všetkých skutočností a dôkazov súd dospel jednoznačne k záveru, že návrh navrhovateľ nie je dôvodný.

Súd skúmal samotnú „Zmluvu o revolvingovom úvere“ zo dňa 19.03.2010, ktorá vytvára právny rámec vzťahu medzi oprávneným ako veriteľom a odporcom ako dlžníkom a dospel k záveru, že tento právny vzťah založený zmluvou označenou ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere“ je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. Nevyhnutnou súčasťou tejto zmluvy sú „Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti P. CREDIT spol. s.r.o.“ ďalej len ako „Zmluvné dojednania“. Podľa bodu 2.1 Zmluvných dojednaní: „Zmluva o RÚ sa uzatvára na predtlačenom formulári Veriteľa. Vyplnená žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru podpísaná Dlžníkom, Spoludlžníkom 1, Spoludlžníkom 2 je návrhom na uzatvorenie Zmluvy o RÚ. Zmluva o RÚ je uzatvorená a nadobúda platnosť podpisom Dlžníka, Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2 a Veriteľa.“ K platnému uzatvoreniu zmluvy došlo teda dňa 19.11.2009. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by odporca pri uzatváraní tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, resp. že by jej bol poskytnutý úver na výkon zamestnania,

povolania, a z tohto dôvodu sa považuje za spotrebiteľa. Na druhej strane je nepochybné, že veriteľ uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je zjavné aj z výpisu z obchodného registra, kde týmto predmetom (okrem iných) je „poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov“. Z toho dôvodu sa veriteľ považuje za dodávateľa. Zo samotnej zmluvy a jej zmluvných dojednaní je zrejmé, že odporca nemohol individuálne ovplyvniť ich obsah, boli už vopred pripravené „na predtlačenom formulári“, nakoľko sa uzavierali vo viacerých prípadoch pre veľký počet spotrebiteľov. Z obsahu zmluvy, s prihliadnutím na právne postavenie účastníkov zmluvy mal súd za to, že úver bol odporcovi poskytnutý ako spotrebiteľovi. Zmluva medzi účastníkmi má charakter spotrebiteľského úveru v zmysle ustanovenia § 2 písm. a) zákona č.258/2001 Z.z.; predmetom zmluvy je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 1836,09 eur zo strany veriteľa a povinnosť dlžníka peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Z oznámenia o schválení úveru vyplýva tvrdenie veriteľa, že úver sa poskytol vo výške 1.228,17 eur, zmluvná odmena za poskytnutie úveru je 1.144,96 eur a ďalej odplata za poskytnutie služby v zmysle čl. 8 ods. 8.1 Dohody je 121,59 eur. Odporca mal úver splácať 30 mesiacov pri výške mesačnej splátky 75,05 eur.

V zmysle uvedeného považoval súd dojednanú zmluvnú odmenu za poskytnutie úveru vo výške 1.144,96 eur vo vzťahu k skutočne poskytnutej čiastke nie 1.228,17 eur, ale 1.106,58 eur vyplatených za neplatné zmluvné dojednanie, pretože takáto odmena za poskytnutie úveru, ktorá by mohla plniť funkciu odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov - úroku je neprimerane vysoká a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože predstavuje viac ako 100% z celkovo poskytnutej čiastky. Dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru i napriek tomu, že výška úrokov alebo odmeny nie je zákonom stanovená a tieto sú predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka /napr. uznesenie NS SR 1MCdo 1/2009 z 31.07.2009/. I keď bolo splácanie pôvodne poskytnutého úveru dojednané na dobu troch rokov nie je možné akceptovať takúto výšku odmeny, pretože táto predstavuje ročné navýšenie o viac ako 34%, čo vysoko prevyšuje úrokové sadzby v bankách pri porovnateľných spotrebiteľských úveroch. Z karty klienta jasne vyplýva, že odporkyňa bola poskytnutá a vyplatená len čiastka 1.106,58 eur /1.228,17 - 121,59 eur/, teda nie suma úveru 1.228,17 eur. Za absolútne neprijateľný považoval súd postup navrhovateľa, ktorý si stiahol pri vyplatení sumy úveru odporkyňi odplatu za službu v zmysle č. 8 ods. 8.1 písm. a/ Dohody o poskytnutí služby, ktorou službou nanútil odporkyňi možnosť odkladu troch splátok úveru, pričom túto odplatu si vyúčtováva v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či odporkyňa bude mať o takúto „službu“ záujem alebo nie. V predmetnej veci je pritom jasné, že odporkyňa takýto odklad ani poskytnutý nebol o to viac, že sa dostal do omeškania už s druhou mesačnou splátkou. Zmluvné dojednanie, ktoré oprávňuje navrhovateľa na takúto neprimerane vysokú zmluvnú odmenu, resp. odplatu za poskytnutie služby, splatnosť tejto odplaty ihneď pri poskytnutí úveru a jednostranne započítanie tejto odplaty s pohľadávkou dlžníka na vyplatenie schválených úverových prostriedkov považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú i v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pretože je výrazne v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa. Okrem toho Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky povinné náležitosti zmluvy v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože v zmluve je evidentne nesprávne uvedená ročná úroková sadzba 68,82%, výška RPMN, v zmluve nie je uvedený údaj o konečnej splatnosti úveru, počte a termíne splátok úveru. Pri výške úveru 1.228,17 eur a sumy, ktorá bude splatená vo výške 2.251,50 eur /75,05 eur x 30/ predstavuje pri dobe splácania 36 mesiacov výška ročnej úrokovej miery 26,90 %, pričom veriteľ uvádza v zmluve výšku ročnej úrokovej sadzby 68,82%, čo je nesprávny údaj, teda zmluva neobsahuje žiadny údaj o ročnej úrokovej sadzbe. Ďalej je v zmluve nesprávne uvedená RPMN, pretože pri takomto úvere predstavuje RPMN 87,30%, pričom výška RPMN v zmluve je 68,82%, čo je taktiež nesprávny údaj a zmluva teda neobsahuje zákonom stanovený údaj zdroj: internet: /<http://openiazoch.zoznam.sk/hotovostne-pozicky/kalkulacka>. RPMN podľa zmluvy sa rovná údaju o ročnej úrokovej sadzbe 68,82 %, čo nemôže byť pravdivý údaj, pretože ročná percentuálna miera nákladov zahŕňa všetky celkové náklady spojené s úverom a nielen zmluvný úrok. V zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Odporkyňa mala preto povinnosť splácať len úver v časti poskytnutej úverovej istiny, pričom v skutočnosti jej bola poskytnutá a vyplatená suma vrátane revolvingov 1.648,18 eur a pokiaľ preukázateľne zaplatila sumu 2.401,60 eur, nie je povinná zaplatiť navrhovateľovi už žiadnu ďalšiu sumu.

Pre úplnosť súd poukázal i na § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Súd preto vychádzajúc z horeuvedeného návrh navrhovateľa zamietol ako neopodstatnený.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. V konaní bola úspešná odporkyňa, trovy konania si neuplatnila, uplatnil si ich navrhovateľ, avšak z dôvodu jeho neúspechu mu ich nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, v ktorom žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie, alternatívne aby rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Namietal, že súd neaplikoval žiadne zákonné ustanovenie na posúdenie výšky odplaty v čase uzavretia zmluvy, uvedené závery sú preto nepriamo nepreskúmateľné a arbitrárne. Na posúdenie výšky odplaty v čase uzavretia zmluvy boli relevantné ustanovenia právnych predpisov, a to § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Na základe zmluvy o revolvingovom úvere číslo 8400026148 bol poskytnutý úver, ktorý má charakter spotrebiteľského úveru podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Na základe toho sa potom v zmysle ustanovenia 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka malo aplikovať vo veci posúdenia odplaty za požičanie peňažných prostriedkov ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 uvedeného zákona č. 258/2001 Z.z. a ust. § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z.. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver, ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere (výška úveru, doba splatnosť), bola v zmysle uvedeného 73,44 %. Je nesporné, že výška odplaty dohodnutá v zmluve o revolvingovom úvere neprevyšuje tú maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere pripúšťala. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je v súlade s platnou právnou úpravou a teda nemôže ísť o žiadny rozpor so zákonom. Ak zákon v otázke odplaty výslovne vymedzil určitú prípustnú hranicu odplaty (z hľadiska jej výšky), potom takto vymedzená hranica nemôže byť negovaná cez právne neurčitý pojem dobrých mravov. Argumentácia výškou úrokovej sadzby je nesprávnou a na jej základe nie je možné s ohľadom na relevantnú právnú úpravu v čase uzavretia zmluvy posudzovať výšku odplaty. Žiadne štatistiky údajov o úrokových sadzbách v bankách sa použiť na porovnanie podľa relevantnej právnej úpravy nemajú. V pomeroch prejednávanej veci je podstatné, že celkové náklady sú tvorené len úrokom. Ministerstvo financií SR určilo, aká je maximálna výška odplaty za spotrebiteľský úver a táto výška (obmedzenie) bola v prípade uzavretej zmluvy o revolvingovom úvere dodržaná. Ďalej namietal, že napadnutý rozsudok v zmysle rozhodnutia ústavného súdu vykazuje prvky arbitrárnosti. Výška odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere je nielen v súlade s uvedenými právnymi normami, ale výška odplaty za úver podľa zmluvy o RÚ bola nižšia ako maximálne povolená odplata a teda v súlade s obmedzením vyplývajúcim zo zákona č. 258/2001 Z.z.. V tejto prejednávanej veci prípad rozporu výšky odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere so žiadnym zákonom nenastal. Zároveň priložil prehľad maximálnej výšky odplaty za spotrebiteľské úvery v období od 16. augusta 2009 do 15. novembra 2009. Ďalej napáda aj nesprávne subjektívne názory o údajnom nanútení dohody o odklade splátok. Dohoda o poskytnutí služby a jej vznik nie sú podmienkou a ani predpokladom či už pre uzavretie samotnej zmluvy o revolvingovom úvere alebo pre poskytnutie úveru. Ide o fakultatívnu možnosť, ktorú dlžník môže, ale nemusí uzavrieť. Uvedené vyplýva z bodu 8.6. zmluvy. To, že uzavretie Dohody o poskytnutí služby je samostatné, napokon zdôrazňuje aj grafické rozlíšenie Dohody o poskytnutí služby od ostatného obsahu Zmluvy o RÚ. Dohoda o poskytnutí služby je zároveň individuálnym dojednaním, a to nielen pokiaľ ide o jej vznik, ale aj pokiaľ ide o výšku odplaty. Názor súdu o neprijateľnosti odplaty v zmysle Dohody o poskytnutí služby odporuje aj ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na základe Dohody o poskytnutí služby sa navrhovateľ zaviazal poskytnúť odporcovi odklad splatnosti troch splátok úveru a odporca sa zaviazal uhradiť odplatu vo výške 121,59 Eur. Pohľadávka na vyplatenie úveru (1.228,17 Eur) bola započítaná oproti pohľadávke navrhovateľa na zaplatenie odplaty podľa dohody o poskytnutí služby a výsledný rozdiel vo výške 1.106,58 Eur bol vyplatený na účet odporcu. Započítanie je rovnaký spôsob splnenia pohľadávky, ako je jej splnenie platením na účet, v hotovosti, prostredníctvom poštového podniku a podobne. Aj v tomto prípade by bolo (z hľadiska konečného výsledku) irelevantné, či by sa odporca hneď potom, ako obdrží sumu úveru uhradil dohodnutú odplatu na účet navrhovateľa. Odklad splátok sa neposkytuje automaticky, ale až na základe podnetu zo strany dlžníka. Súd arbitrárne posúdil uzatvorenie dohody o poskytnutí služby za neprijateľnú podmienku, pričom dlžník - odporca ju v priebehu splácania úveru využil - požiadal o odklad splátok č. 28, 29, 30. Ďalej namietal aj nezákonný postup v súvislosti z posúdením údajnej absencie jednotlivých náležitostí zmluvy o revolvingovom úvere. Poukázal na tú

skutočnosť, že ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z nebolo zo strany súdu správne vyložené a aplikované. Pre jeho aplikáciu sa vyžaduje absencia všetkých, tam zdôraznených náležitostí. Rovnako tvrdenia o nesprávnom výpočte RPMN sú nepreskúmateľné a neopodstatnené, o čom v prílohe predložil dôkaz - výpočet RPMN k predmetnej zmluve. K údajnej absencii náležitosti - konečnej splatnosti úveru poukázal na to, že údaj o konečnej splatnosti úveru vyjadrený dátumom splatnosti poslednej splátky je uvedený v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi tvoriacom súčasť zmluvy. Údaj „konečná splatnosť úveru“ predstavuje tzv. informačnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Informačná vlastnosť daného údaju spočíva v tom, že slúži na informatívny účel pre spotrebiteľa; nie je však z hľadiska podstatných náležitostí úverového vzťahu rozhodujúca. Tomu zodpovedá aj dôvodová správa k zákonu číslo 568/2007. Poukázal i na článok 4., ods. 4.6 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere. Oznámenie podľa vôle účastníkov tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Určiť uvedený dátum v čase podania žiadosti o poskytnutie revolvingového práva úprava nielen nevyžaduje, ale objektívne sa daný údaj určiť ani nedá. Oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi pritom vyjadruje v otázke konečnej splatnosti úveru skutočnosť, ktorá plynie z bodu 5 a bodu 6 samotnej zmluvy. Vychádzajúc z počtu splátok, ich splatnosti je logické, že exaktný údaj o konečnej splatnosti úveru je zhodný s dátumom splatnosti poslednej splátky. Tento údaj uvedený v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, je logickým vyústením údajov uvedených v spomenutých bodoch. Ani záver súdu ohľadne nedostatku ďalšej náležitosti - počet, termíny a výška splátok istiny, úrokov a iných poplatkov nie je správnym. Uzavretá zmluva obsahuje stanovenie počtu splátok, ich výšku a termíny splatnosti. Požiadavku na samostatné rozpisovanie výšky, počtu a termínov splatnosti splátok úrokov, istiny zákon nevyžaduje. Záver súdu popiera aj smernica 2008/48/EHS. Ak by sa konajúci súd dôkladne a v súlade s ust. § 129 Občianskeho súdneho poriadku zaoberal obsahom zmluvy o revolvingovom úvere, potom z obsahu zmluvných dojednaní by zistil že „rozpísanie“ splátky na časť istiny a časť úrokov bolo dokonca obsiahnuté v splátkovom kalendári tvoriacom súčasť oznámenia veriteľa (článok 5., ods. 5.2 zmluvných dojednaní). Teda zo strany navrhovateľa bolo nad rámec zákona a jeho úpravy uvedené, aká časť splátky pripadá na istinu a úrok. Uvedené medzi účastníkmi konania sporné nebolo a z napadnutého rozsudku vôbec nevyplýva, či sa uvedeným ustanovením súd zaoberal. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania obsahuje výšku splátky, termín jej splatnosti ako aj počet splátok. Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere medzi účastníkmi konania nevyžadoval, aby boli sumy istiny, úroku a iných poplatkov tvoriace jednu splátku uvedené jednotlivo popri sebe. Takáto požiadavka by mala reálne a praktické opodstatnenie len vtedy, ak by sa istina, úroky alebo poplatky uhrádzali v iných termínoch splatnosti, v rôznych počtoch splátok. To však nie je prípad zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania. Na posúdenie odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru súd neaplikoval príslušné právne normy (§ 53 ods. 6 OZ, § 3 ods. 10 zák. č. 258/2001 Z.z.). Posúdenie uzavretia dohody o poskytnutí služby nevyplýva z náležitého zistenia skutkového stavu, ide o plne individuálne zmluvné dojednanie, ktoré nie je podmienkou uzavretia zmluvy. Posúdenie údajnej absencie zákonných náležitostí vychádza jednak z nesprávnej aplikácie právnej normy a rovnako aj následne z arbitrárneho posúdenia jednotlivých náležitostí.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadřila.

Do konania, v štádiu odvolacieho konania, vstúpil na stranu odporkyne vedľajší účastník - občianske združenie založené za účelom ochrany práv spotrebiteľov.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že navrhovateľ si v tomto konaní uplatňuje nárok na zaplatenie sumy zo Zmluvy o revolvingovom úvere uzavretej dňa 19.11.2009 (ďalej len „Zmluva“), ktorá podľa § 52 ods. 1, 3, § 52 ods. 2, 4, § 54 ods. 2 OZ je svojou povahou spotrebiteľskou zmluvou, a preto sa riadi režimom Občianskeho zákonníka. Neplatné je podľa § 52 ods. 2 OZ preto aj prípadné dojednanie o režime Obchodného zákonníka. Vzhľadom k tomu, že pri plnení v splátkach začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti, vedľajší účastník prostredníctvom právneho zástupcu preto vznáša námietku premlčania každej splátky, ktorej splatnosť nastala viac ako 3 roky pred podaním návrhu. V tomto prípade je totiž irelevantné, že navrhovateľ zosplatnil úver až dňa 03.02.2013, nakoľko plynutie premlčacej doby začína plynúť už od splatnosti tej- ktorej splátky bez ohľadu na vôľu navrhovateľa. Z karty klienta zároveň nie je vôbec jasné, aká časť splátky pripadá na splatenie istiny, a aká časť na splatenie úroku. V tomto prípade poukázal na ust. § 566 ods. 2 OZ. Ak by aj dlžník určil inak, je takýto úkon neplatný pre rozpor s ust.

§ 54 ods. 1 OZ. Odhliadnuc od uvedeného, súdy už v minulosti judikovali, že všeobecné obchodné podmienky (v tomto prípade Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti P. N. F. s.r.o., ktoré tvoria prílohu k Zmluve (ďalej len „Zmluvné dojednania“), ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň judikovali ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy. Okrem iného treba uviesť, že odporca Zmluvné dojednania nepodpísal, preto pre nedodržanie zákonom predpísanej písomnej formy nejde o platný úkon. Neprijateľná inkorporačná doložka v danom prípade nemohla privodiť viazanosť Zmluvných dojednaní. Vyhlásenie neplatnej inkorporačnej doložky má vo vzťahu k úrokom z úveru a ostatným poplatkom taký dopad, že úroky z úveru a ostatné poplatky obsiahnuté v obchodných podmienkach sa v prípade neplatnej inkorporačnej doložky nestávajú súčasťou zmluvy. Zároveň poukázal aj na výšku ročnej úrokovej sadzby úveru vo výške takmer 70%, ako aj predpokladanej RPMN za úver vo výške takmer 70 %. Mal za to, že takáto dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru sa prieči dobrým mravom a preto je podľa § 39 OZ neplatná (napr. Uznesenie NS SR 1MCdo 1/2009 Z 31.07.2009). Záverom uviedol, že Zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú vymenované v § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch. Podľa § 4 ods. 3 Zákona poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l). V danom prípade absentuje v Zmluve údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru podľa písm. g) cit. ust. Zároveň bol toho názoru, že navrhovateľ vo svojom odvolaní nesprávne interpretuje výklad § 4 ods. 3 Zákona. V danom prípade ním uvádzaný argument, že pre aplikáciu tohto ustanovenia sa vyžaduje absencia všetkým tam (v § 4 ods. 3 Zákona) zdôraznených náležitostí, neobstojí. Zámerom zákonodarcu bolo totiž dosiahnuť bezúročnosť úveru už v prípade absencie ktorejkoľvek z náležitostí uvedených § 4 ods. 3 Zákona. Navrhovateľovi by tak vznikalo iba právo na zaplatenie nevrátených finančných prostriedkov poskytnutých odporcami. Z návrhu vyplýva, že navrhovateľ poskytol odporkyňi úver vo výške 1.228,17 eur, no keďže odporkyňa zaplatila navrhovateľovi spolu 2.401,60 eur, nemá navrhovateľ s poukazom na § 559 ods. 1 OZ nárok na zaplatenie žiadnej sumy od odporkyne, ktorá sa dokonca môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia zo strany navrhovateľa. Na základe vyššie uvedeného navrhoval, aby odvolací súd rozsudok okresného v zmysle § 219 OSP potvrdil ako vecne správny a zaviazal navrhovateľa nahradiť mu trovy odvolacieho konania vo výške 138,90 eur na účet jeho právneho zástupcu.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdiť. Pričom v nadväznosti na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.

Právne posúdenie, ako aj postup prvostupňového súdu, po preskúmaní odvolací súd považoval za správny. Súd prvého stupňa rozhodol správne, keď návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

V prejednávanej veci mal aj odvolací súd za preukázané, že v prejednávanej veci bola medzi účastníkmi konania uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, v zmysle ustanovenia § 2 písm. a) zákona č.258/2001 Z.z.; predmetom zmluvy bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 1.836,09 eur zo strany veriteľa a povinnosť dlžníka peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Z oznámenia o schválení úveru vyplýva, že úver bol odporkyňi poskytnutý vo výške 1.228,17 eur, zmluvná odmena za poskytnutie úveru bola 1.144,96 eur a ďalej odplata za poskytnutie služby v zmysle čl. 8 ods. 8.1 Dohody bola 121,59 eur. Odporkyňa mala úver splácať 30 mesiacov pri výške mesačnej splátky 75,05 eur.

Ďalej odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa považuje dojednanú zmluvnú odmenu za poskytnutie úveru vo výške 1.144,96 eur vo vzťahu k skutočne poskytnutej čiastke nie 1.228,17 eur, ale 1.106,58 eur vyplatených za neplatné zmluvné dojednanie, pretože takáto odmena za poskytnutie úveru, ktorá by mohla plniť funkciu odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov - úroku je aj podľa odvolacieho súdu neprimerane vysoká a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho

zákonníka, pretože predstavuje viac ako 100% z celkovo poskytnutej čiastky. Dohoda o výške úrokov alebo odmeny za poskytnutie úveru i napriek tomu, že výška úrokov alebo odmeny nie je zákonom stanovená a tieto sú predmetom voľného zmluvného dojednaní medzi účastníkmi zmluvného vzťahu, nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. I keď bolo splácanie pôvodne poskytnutého úveru dojednané na dobu troch rokov nie je možné ani podľa odvolacieho súdu akceptovať takúto výšku odmeny, pretože táto predstavuje ročné navýšenie o viac ako 34%, čo vysoko prevyšuje úrokové sadzby v bankách pri porovnateľných spotrebiteľských úveroch.

Súd prvého stupňa teda v prejednávanej veci správne svoj záver o nedôvodnosti návrhu navrhovateľa na začatie konania založil na posúdení zisteného skutkového stavu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že účastníkmi dojednaná odmena za poskytnutie úveru - dojednaný úrok z úveru je v rozpore s dobrými mravmi a preto je toto dojednanie neplatné. V tomto smere mu potom nemožno nič vytknúť. Zmluvné úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov, a to bez ohľadu na to, či sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere alebo inú spotrebiteľskú zmluvu, podliehajú súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o to, že prvostupňový súd pri posudzovaní súladnosti dojednanej odmeny za poskytnutie úveru - dojednaných úrokov z úveru s dobrými mravmi postupoval tak, že tieto porovnal s úrokmi, ktoré v danom čase požadovali banky na území Slovenskej republiky za obdobné úvery, odvolací súd nemá proti takémuto postupu žiadny výhrady a schvaľuje ho. Posudzovanie súladnosti, resp. rozporu nejakého konania s dobrými mravmi nie je a nemôže byť otázkou nejakých exaktných postupov, ktoré sú definované v zákonných ustanoveniach. Občiansky zákonník ani iný právny predpis neobsahuje legálnu definíciu pojmu dobré mravy. Právne teória a ustálená súdny prax pod pojmom dobré mravy rozumie pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie, pričom tieto pravidlá ako súhrn určitých etických a kultúrnych noriem v spoločnosti sú všeobecne uznávané a je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Dobré mravy netvorí pevný a uzatvorený normatívny systém ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnej situácie a jej súladu so všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti a poctivého konania /rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Odo 1022/2004 zo dňa 15. novembra 2005/. V tomto zmysle sa odvolaciemu súdu javí namiesto dojednanie o úrokoch z konkrétneho úveru /s ohľadom na jeho výšku, splatnosť ale aj iné okolnosti, ktoré by sa mohli byť podstatné/ porovnať s úrokmi z iných obdobných úverov, ktoré v danom mieste a čase boli poskytované inými veriteľmi. Výsledok takéhoto porovnania potom môže byť podkladom pre posúdenie, či dojednanie úrokov z úveru v danej konkrétnej situácii nie je v takom rozpore s pravidlami slušnosti a poctivého konania, že musí byť vyhodnotené ako rozporné s dobrými mravmi.

V predmetnej právnej veci súd prvého stupňa zistil, že účastníkmi dohodnutá odmena za poskytnutie úveru - dohodnutý úrok zo spotrebiteľského úveru presahoval úroky, za ktoré v tom čase poskytovali peňažné ústavy obdobné úvery takmer trojnásobne. Aj keď v prípade tzv. nebankových subjektov možno pripustiť isté navýšenie úrokovej miery úveru oproti bankám, a to najmä z dôvodu, že úvery poskytujú aj menej bonitných klientov a musia počítať s vyššou mierou nesplácaných úverov, tak trojnásobné navýšenie úrokov je mimo rozumnej miery a súd takémuto dojednaniu nemôže poskytnúť ochranu. Záver súdu prvého stupňa, že zmluvné úroky za poskytnutý spotrebiteľský úver dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú neprimerané a v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka) a odporca tak nemá povinnosť tieto navrhovateľovi zaplatiť, je preto správny.

Ďalej odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa, za absolútne neprijateľný považoval postup navrhovateľa, ktorý si stiahol pri vyplatení sumy úveru odporkyni odplatu za službu v zmysle č. 8 ods. 8.1 písm. a/ Dohody o poskytnutí služby, ktorou službou nanútil odporkyni možnosť odkladu troch splátok úveru, pričom túto odplatu si vyúčtováva v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či odporkyňa bude mať o takúto „službu“ záujem alebo nie. Zmluvné dojednanie, ktoré oprávňuje navrhovateľa na takúto neprimerane vysokú zmluvnú odmenu, resp. odplatu za poskytnutie služby, splatnosť tejto odplaty ihneď pri poskytnutí úveru a jednostranne započítanie tejto odplaty s pohľadávkou dlžníka na vyplatenie schválených úverových prostriedkov považoval aj odvolací súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú i v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pretože je výrazne v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa.

Odvolací súd taktiež zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje všetky povinné náležitosti zmluvy v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože v zmluve je evidentne nesprávne uvedená ročná úroková sadzba 68,82%, výška RPMN, v zmluve nie je uvedený údaj o konečnej splatnosti úveru, počte a termíne splátok úveru a preto v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Odporkyňa mala preto povinnosť splácať len úver v časti poskytnutej úverovej istiny, pričom v skutočnosti jej bola poskytnutá a vyplatená suma vrátane revolvingov 1.648,18 eur a pokiaľ preukázateľne zaplatila sumu 2.401,60 eur, nie je povinná zaplatiť navrhovateľovi už žiadnu ďalšiu sumu.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd námietky navrhovateľa uvádzané v odvolaní nepovažoval za dôvodné, a preto rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.. Odporkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná a preto má právo na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže však súd o náhrade trov konania rozhoduje len na návrh a odporkyňa takýto návrh nepodala, odvolací súd odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Pokiaľ ide o vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, aj na tohto sa vzťahuje procesný úspech odporkyne v odvolacom konaní a preto má v zásade ako odporkyňa právo na náhradu trov odvolacieho konania. Vedľajší účastník si túto aj uplatnil a vyčíslil si k náhrade trovy odvolacieho konania za svoje právne zastúpenie. V zmysle uvedeného ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. úspešnému účastníkovi konania patrí náhrada trov konania, ktoré účelne vynaložil na uplatnenie alebo bránenie práva. Odvolací súd je toho názoru, že vedľajší účastník konania trovy na svoje právne zastúpenie v odvolacom konaní nevynaložil účelne a preto mu ich náhrada nepatrí. Vedľajší účastník vstúpil do tohto konania až v štádiu odvolacieho konania, kedy už napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa poskytol odporkyni ako spotrebiteľovi dostatočnú ochranu skúmajúc danú vec vo svetle ustanovení o ochrane práv spotrebiteľa, čo viedlo k zamietnutiu návrhu navrhovateľa v celom rozsahu. Vedľajší účastník ako právnická osoba založená za účelom ochrany práv spotrebiteľa mohol sám na základe napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý mu bol spolu s návrhom na začatie konania zaslaný na vedomie, dospieť k záveru, že ochrana práv spotrebiteľa bola v tomto konaní zachovaná a nie je potrebné opätovne cestou zvoleného právneho zástupcu poukazovať na porušenie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa zo strany navrhovateľa ako dodávateľa, ktoré porušenia už predmetom svojho posudzovania urobil súd prvého stupňa. Na základe týchto dôvodov odvolací súd vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keď tieto neboli z jeho strany účelne vynaložené.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.